

КОДЕКС ПОСЛОВНЕ ЕТИКЕ

Децембар, 2015. године

Увод

Акционарско друштво за железнички превоз робе „Србија Карго“, Београд подржава схватање да у послу, као и у животу, само поштен однос и одговорно понашање обезбеђује узајамно поверење и поштовање унутар колектива и у односу са партнерима и корисницима услуга. Уважавајући потребу за усклађивањем понашања привредних субјеката не само са законима, већ и са основним моралним принципима и стандардима и имајући у виду значај јачања пословног морала у функцији унапређења односа са пословним партнерима, јавношћу и друштвеном средином, „Србија Карго“ овим Кодексом пословне етике исказује своје вредности, начела и правила.

Кодекс пословне етике представља наш оквир за одговорно пословање. Ова упутства чине основ за начин на који послујемо и она нам помажу да одржимо међусобно поверење, као и кредибилитет са пословним партнерима и корисницима наших услуга. Принципи који су садржани у нашем Кодексу пословне етике дају препоруке за доношење етичких одлука у

различитим ситуацијама. То је универзални оријентир за сваког ко није сигуран како да поступи у ситуацији која изазива недоумицу и користан инструмент који ће вам помоћи у практичној примени наших принципа пословања.

Кодекс се односи на све запослене који су дужни да у свом понашању примењују стандарде прописане у овом документу. Према понашању појединца доносе се закључци о целом Друштву, такође понашање запослених утиче и на укупну радну атмосферу и због тога понашање појединца на послу није приватна ствар, него представља опште прихваћену личну и професионалну обавезу свих запослених.

Сврха овог документа је да вас упутимо како да своје понашање прилагодите радном окружењу, у складу са моралним и професионалним нормама и опште прихваћеним вредностима.

Очекујемо да свако од нас ради у складу са принципима записаним у овом Кодексу. Сви смо одговорни за испуњавање ових стандарда и њихову примену.

Садржај

1

ШТА ЈЕ КОДЕКС ПОСЛОВНЕ ЕТИКЕ

На кога се Кодекс односи	1
Принципи пословања „Србија Карга“	1
Шта се очекује од запослених	2
Шта се очекује од руководиоца	3
Указивање на неправилности	5

2

НЕПРИСТРАСНО И ОДГОВОРНО ПОСТУПАЊЕ

Интегритет у преговарању и уговарању	7
Поступање са поверљивим пословним информацијама	7
Поступање са средствима „Србија Карга“	8
Вођење пословне и финансијске документације	10
Здравље, сигурност и безбедност на раду	10
Заштита животне средине	12
Једнако поступање према	12
Коришћење друштвених мрежа	13

3

СУКОБ ИНТЕРЕСА

Опште одредбе	14
Рад ван радног односа	14
Родбина и пријатељи	15
Прихватање поклона и повластица	15

4

КОРУПЦИЈА

Шта је корупција	17
Начин борбе против корупције	17
Анти-корупцијске мере и поступци	18
Одговорност и санкције	18

5

ПОСТУПАЊЕ У ОДНОСУ СА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА

Однос према корисницима и добављачима	19
Однос према конкурентима	20
Однос према локалној заједници и друштву уопште	21

6

ПРИМЕНА КОДЕКСА

Одговорност органа „Србија Карга“ за примену Кодекса	22
Истраге	22
Одлуке	22
Извештавање о резултатима истраге	22
Изјава о упознатости са Кодексом	22
Повереништво за етику	23

7

ЗНАЧЕЊЕ ПОЈМОВА

8

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

1 Шта је Кодекс пословне етике

Кодекс пословне етике представља интерни акт и сматра се документом који је обавезан за све запослене у „Србија Каргу“. Веома је значајан за међусобно разумевање и развијање дугорочних квалитетних односа са партнерима, корисницима услуга и најширим окружењем.

Кодекс потврђује значај етичког пословања „Србија Карга“ и промовише дух пословног морала, добре пословне обичаје и начела савесности и поштења. Његова сврха није да предвиди сваку могућу ситуацију у којој би се запослени могли наћи, већ да послужи као општи водич који ће помоћи при доношењу одлука у свакодневном раду.

1.1 На кога се Кодекс односи

Принципи и правила овог Кодекса обавезују све запослене, органе друштва, као и сва лица која су у име „Србија Карга“ ангажована по уговорном основу. Непридржавање одредби Кодекса подразумева утврђивање одговорности за његову повреду. Тумачење и примену Кодекса спроводе задужени руководиоци на свим нивоима. Непоштовање захтева пословне етике од стране других привредних

субјеката не ослобађа запослене у „Србија Каргу“ да поштују Кодекс пословне етике. У случајевима у којима је Кодекс у сукобу са законима Републике Србије, примењиваће се одредбе односних закона. О оваквим одступањима требало би одмах обавестити Одбор за етику посредством Повереништва за етику или слањем електронске поште на адресу: etika@srbcargo.rs.

1.2 Принципи пословања „Србија Карга“

Дефинисање и поштовање принципа пословања представља значајан елемент пословања „Србија Карга“ и изузетно је важно за даље успешно напредовање и развој Друштва.

Поступање са интегритетом

Интегритет је основ пословања „Србија Карга“, као позитивно, отворено и искрено поступање.

„Србија Карго“ своје циљеве остварује поштено, исправно и одговорно, уважавајући правила и начела пословања која налаже професија, а у духу законских прописа, општих аката и потписаних уговора Друштва.

Одговорност

Исправно и етичко поступање у свакој ситуацији уз иницијативу у решавању питања пословне етике.

Посвећеност

Размишљање запослених о дугорочним циљевима, као и последицама њихових поступака пре него што се нешто уради или донесе нека одлука.

Пружање квалитетних услуга

Настојање да се у свим аспектима пословања примене најбољи стандарди пословања. Ово, такође, подразумева примену принципа пословне етике и потребу да исте примене и пословни партнери, корисници услуга и добављачи.

У међусобним односима запослених, такође, требало би да се поступа професионално, непристрасно и обзирно.

„Србија Карго“ подржава и вреднује:

- Радни допринос;
- Радну дисциплину и личну одговорност за квалитет обављеног посла;
- Неприкосновеност имовине Друштва;
- Поштовање стандарда квалитета услуга и заштите животне средине;
- Придржавање процедура за обављање послова;

 Поштовање закона и прописа, одлука и наредби надређених;

 Поштовање одредаба пословних уговора;

 Поштовање пословног бон-тона;

 Поступање према запосленима с поштовањем и уз заштиту људских права.

1.3 Шта се очекује од запослених

Као запослени у „Србија Каргу“ потребно је да будете дисциплиновани, радни, одговорни за посао који обављате, поштени и савесни, отворени и коректни према својим колегама, сарадницима, корисницима услуга и добављачима. Не смете намерно да ширите лажне информације. Дужни сте да владате знањем, вештинама и процесима неопходним за посао који обављате, да поштујете поступке, упутства и договорене рокове, да активно тражите решења за проблеме, да о њима обавештавате своје надређене и да критички сагледавате резултате свог рада. За квалитет обављеног посла имате пре свега личну одговорност.

Обавезни сте да поштујете хијерархију и организациону структуру Друштва, да делујете у границама својих овлашћења и одговорности и да својим понашањем доприносите укупној дисциплини и ефикасном функционисању процеса рада.

1.3.1 Поштовање Кодекса и закона

Етичко понашање у пословним активностима заснива се на поштовању закона, других прописа, закључених уговора између привредних субјеката и пословних обичаја. „Србија Карго“ поштује законе и друге прописе Републике Србије који се односе на његово пословање. Поштовање закона је обавеза за све запослене у Друштву, без изузетка. Дужни сте да пратите и примењујете законе и прописе из делокруга свог рада, а уколико имате било каквих недоумица треба да затражите одговарајући савет. Савет се може затражити од:

 Руководилаца;

 Повереништва за етику или

 Чланова Одбора за етику.

Савет можете добити и ако пошаљете електронску пошту на адресу: etika@srbcargo.rs или позивом **Етичке линије** на број **064-8162892**.

Није дозвољено подстицање на непоштовање закона и прикривање повреда закона.

У смислу Кодекса пословне етике **ваша обавеза је да прочитате, разумете и поштујете Кодекс, општа акта Друштва и важеће законе.**

1.3.2 Повреда Кодекса

Повреда Кодекса подразумева непоштовање одредби овог Кодекса и закона који се односе на делокруг рада или других процедура и општих аката „Србија Карга“. Повреде Кодекса укључују и коришћење или поседовање дроге, конзумирање алкохола током рада, подношење лажних докумената и физички насртај на другог запосленог.

1.4 Шта се очекује од руководиоца

Усмереност на циљеве, организовање посла, праћење резултата и предузимање мера да се они унапређују - представљају елементарне параметре који су обавезни за руководиоце. Као руководиоца, дужни сте да својим укупним понашањем доприносите јачању вредности Друштва и укупне пословне културе, а пре свега да доприносите развијању поштовања и поверења унутар свог организационог дела, као и у односу на целокупно интерно и екстерно окружење. Од вас се очекује да унапређујете тимски рад и тимски дух, да обезбедите размену знања, будете праведни у процесу доношења одлука и доследни у њиховом спровођењу.

1.4.1 Промовисање принципа пословне етике и усклађености пословања

Као руководиоца морате бити поштен, праведан и доследан и служити као пример пожељног поступања и понашања. Потребно је да се постарате за то да *се у вашем организационом делу успостави правилан однос према етичком понашању.* Посебно би требало да:

- Обезбедите да запослени буду упознати са својим обавезама предвиђеним овим Кодексом и да прођу обавезну обуку;
- Додатно истичете важност поштовања Кодекса тако што ћете упућивати своје запослене на правила Кодекса кад год је то потребно;

- Створити окружење у којем се запослени неће устезати да укажу на неправилности;
- Узимате у обзир поштовање Кодекса при оцени запослених, проверавајући да ли је било повреда истог;
- Не подстичете или упућујете запослене да постижу пословне резултате неетичким понашањем;
- Предузимате мере у свакој ситуацији како би спречили повреду Кодекса или законских прописа од стране запослених.

1.4.2 Одговарање на питања и на указане неправилности

Као руководиоца морате бити спремни *да упутите одговарајуће савете својим запосленима* о разним аспектима Кодекса или о томе где се о њима могу детаљније информисати. *У случају указивања на неправилност за коју Кодекс налаже истрагу, дужни сте да ступите у контакт са Повереништвом за етику на један од следећих начина:*

- Позивом *Етичке линије* на број **064-8162892** (који је наведен на интернет страници предузећа);
- Слањем електронске поште на адресу: etika@srbcargo.rs.

1.4.3 Питања која се морају поставити

Ако постоји недоумица у смислу доношења најбољих пословних одлука, или поступака које би требало предузети, потребно је да размотрите следећа питања:

 Да ли је одлука праведна?

 Да ли је етичка?

 Да ли је у складу са законом?

 Да ли ће се лоше одразити на вас и/или на Друштво?

1.5 Указивање на неправилности

Ваша дужност као запослених у Друштву је да реагујете на поступке за које вам се чини да су у супротности са овим Кодексом, другим процедурама и правилницима „Србија Карга“, или са законом. Уколико уочите такве поступке, одмах их пријавите. Ако на овакве неправилности не укажете одмах, Друштву се може ускратити могућност да испита ствар и предузме одговарајуће мере пре него што такви поступци прерасту у повреду закона или угрозе здравље, сигурност, безбедност запослених или углед Друштва.

1.5.1 Начин на који можете указати на неправилности

Уколико постоји основана сумња да је дошло до **повреде Кодекса**, постоји неколико различитих начина на који можете указати на њих:

 Обраћањем свом непосредном или надлежном руководиоцу;

 Обраћањем Повереништву за етику;

 Позивањем Етичке линије.

1.5.2 Поверљивост

Иако пријаве које се врше позивањем Етичке линије могу бити анонимне, било би пожељно да се представите, како би се могло ступити с вама у контакт. Све пријаве које се врше на овај начин третирају се као поверљиве и уколико је откривен идентитет, уложиће се напори како би се сачувала анонимност током евентуалне истраге. Потребно је имати у виду да постоји могућност да сачувати анонимност неће бити изводљиво у свакој ситуацији - на пример, ако истрага доведе до кривичног поступка или других правних поступака.

1.5.3 Лажне оптужбе

Испитаће се све неправилности из основаних пријава. Међутим, лажне и малициозне оптужбе троше драгоцено време и ресурсе Друштва и неће бити толерисане. Овакви поступци ће увек повлачити мере против одговорних појединаца.

1.5.4 Истраге

Сви наводи о повредама Кодекса схватаће се озбиљно и сваки случај ће се испитати темељно, водећи рачуна о поверљивости. Обавеза оних који су поднели пријаву у оваквим случајевима јесте да пружи пуну сарадњу и да одговоре на сва питања, у потпуности и искрено.

1.5.5 Заштита запослених који су пријавили повреду Кодекса

Уважаваће се допринос оних који пријављују могуће повреда Кодекса или друге неправилности и уложиће се напори да се заштите од малтретирања, отказа и других облика притисака. Непосредни руководиоца има превасходну одговорност да створи окружење у којем се освета против тих запослених неће толерисати.

Неприхватљива је дискриминација или репресија према запосленима због тога што су у доброј намери пријавили кршења правила Кодекса.

2 Непристрасно и одговорно поступање

Интегритет „Србија Карго“ почива на професионалним и одговорним принципима пословања и на позитивном међусобном односу запослених.

2.1 Интегритет у преговарању и уговарању

У свим пословним односима обавезно је да исказујете поштовање према пословним партнерима. Понуде се упућују и преговарању се приступа само уколико постоји озбиљна намера да се закључи уговор. Уколико пословни партнер одустане од закључења уговора без оправданог разлога, „Србија Карго“ ће сматрати да није ни постојала озбиљна намера за закључење уговора. Супротно је пословном моралу склапати и потписивати оне делове уговора који нису у сразмери са пословним ризиком, који се уговором преузима. Фиктивни и симулирани (привидни) уговори нису дозвољени.

2.2 Поступање са поверљивим пословним информацијама

„Србија Карго“ послује у конкурентном окружењу, што значи да **морате да штитите поверљиве пословне информације, на исти начин на који штитите и осталу имовину Друштва.** Информације о ценама, лични досијеи запослених, пословни уговори, финансијски подаци и идејна решења, само су

неки од примера поверљивих информација које се морају чувати, а које нису објављене ни интерно ни екстерно.

2.2.1 Поверљиве информације

Све информације које „Србија Карго“ није објавила ни интерно ни екстерно, сматрају се поверљивим, и то:

- *Комерцијална политика;*
- *Подаци из уговора;*
- *Подаци о финансијским резултатима;*
- *Стратешки и пословни планови;*
- *Информације о понудама и тендерима;*
- *Информације о ценама;*
- *Информације о запосленима;*
- *Ревизорски извештаји;*
- *Информације о корисницима услуга.*

Не можете откривати поверљиве информације колегама нити људима изван предузећа, ако за то не постоје оправдани пословни разлози. У ситуацијама када је потребно да се овакве информације дају из

пословних разлога, потребно је да проверите да ли имате овлашћење за то и предузмете мере предострожности.

Пословну документацију чувајте или уништавајте у складу са прописима о чувању исте. Не би требало да правите копије, нити да задржавате било какву пословну документацију за личне потребе. Друштво може повремено издавати упутства о чувању одређених врста докумената због текућих или потенцијалних спорова, или инспекција које спроводе државни органи.

Пословна политика „Србија Карга“ је да се у потпуности придржава важећих закона о конкуренцији. Сходно томе, не смете откривати поверљиве пословне информације конкурентима, добављачима и корисницима услуга, уколико би то ометало слободну пословну конкуренцију.

2.2.2 Приватност

Подаци о запосленима представљају поверљиве податке и уживају посебну заштиту. Не могу се саопштавати трећим лицима, осим за потребе поступка пред надлежним органима. Као запослени имате право да budete обавештени о поступцима прикупљања и начину употребе информација о вама и вашим активностима током радног века. Подаци о кандидатима за радна места могу бити коришћени само у сврху запошљавања.

Уколико у оквиру свог посла редовно долазите у контакт са личним и приватним информацијама, неопходно је:

- Да се упознате са законским прописима који регулишу ову област и да их поштујете;
- Да испуњавате све уговорне обавезе;
- Да сакупљате, обрађујете и користите све информације искључиво у легитимне пословне сврхе;
- Да не користите ове информације за личне потребе и прибављање личне користи;
- Да ограничите приступ овим информацијама на оне који имају легитимне пословне потребе за њима;
- Да се посебно старате да спречите неовлашћено откривање истих.

2.3 Поступање са средствима „Србија Карга“

Средства Друштва морате користити разумно и у складу са њиховом наменом. Не смете их користити за личну или туђу корист. Истовремено, потребно је да крајње економично и рационално користите сва материјална добра и избегавате непотребно и прекомерно трошење ресурса Друштва.

Неопходно је да се упознате са одговарајућим процедурама или правилницима који регулишу коришћење средстава Друштва, као што су: службени аутомобили, мобилни телефони, рачунари и слично, да би се знало да ли се користе на предвиђени начин. Било који вид отуђења средстава Друштва може резултирати отказом

уговора о раду или кривичном пријавом, у складу са одредбама закона који регулишу ту област.

„Србија Карго“ ће крађу имовине запослених у њеним просторијама третирати као крађу средстава предузећа.

2.3.1 Повластице за запослене

Повластице које сте добили у својству запослених у предузећу не смеете прибављати за личну корист нити

злоупотребљавати. Такве повластице треба да користите у складу са њиховом наменом.

2.3.2 Новчана средства и трансакције „Србија Карго“

Уколико ваши послови и радни задаци укључују плаћање или располагање новчаним средствима, треба да поступате одговорно и у складу са прописима Друштва који регулишу овлашћења и надлежност, као и одговарајући процес управљања. Приликом трошења новчаних средстава предузећа, потребно је да настојите да се новчана средства троше на разуман и рационалан начин у циљу стицања одређених вредности за утрошена финансијска средства, као и да утрошак новчаних средстава Друштва сведете на минимум. Уколико имате овлашћење за одобравање или оверу исправности фактура, признаница и других докумената везаних за расходе, неопходно је да поседујете знање о овим трансакцијама, како би се могло утврдити да су исте обављене на исправан начин.

2.3.3 Примери крађе и злоупотребе средстава

- Изношење средстава за рад без одговарајућег овлашћења;
- Изношење података или других информација;
- Изношење новца без овлашћења;
- Проневера.

2.3.4 Превара

Превара представља свесну обману учињену са намером да се прибави лична корист, или оштети друго физичко или правно лице. Превара укључује и дела извршена у име „Србија Карга“ како би се обманула трећа лица. Примери:

- Фалсификовање извештаја о трошковима;
- Фалсификовање финансијских извештаја;
- Манипулисање ценама услуга ради личне или туђе користи.

2.3.5 Став „Србија Карга“ о превари

Друштво не толерише крађу или превару од стране својих запослених. Предузимање одговарајућих радњи (укључујући и подношење кривичне пријаве) и утврђивање оправданих разлога за отказ уговора о раду, мере су које ће редовно бити предузете против одговорних лица.

2.4 Вођење пословне и финансијске документације

Ово је одговорност свих запослених у „Србија Каргу“ и битно утиче на углед и кредибилитет Друштва. **Уредним вођењем документације и придржавањем рачуноводствених принципа и стандарда да се прецизно и у потпуности**

преносе финансијске информације, испуњавају се законске и друге обавезе.

Уколико сте запослени који се баве извештавањем о финансијским подацима у обавези сте да пружате комплетне, исправне, прецизне, благовремене и разумљиве информације у извештајима и документима који служе за потребе Друштва, као и јавна саопштења које „Србија Карго“ доставља или подноси државним органима.

2.5 Здравље, сигурност и безбедност на раду

Запослени имају важну улогу у одржавању сигурног и безбедног окружења за себе и за своје колеге.

Безбедност и здравље на раду су једно од начела пословне политике „Србија Карга“ којим се инсистира на безбедном радном простору и заштити на раду. Имате право и обавезу да се у складу са одредбама закона старате о безбедности и здрављу на раду и да се понашате у складу са основним принципима и мерама заштите на раду, који их обезбеђују од здравствених и других ризика.

Неопходно је да поступате одговорно и да не угрожавате безбедност и здравље на раду у било ком организационом делу Друштва, излажући се непотребном ризику.

Безбедно пословање не зависи само од технички исправних постројења и опреме, већ и од компетентних људи и активне културе заштите на раду. Као запослени у „Србија Каргу“:

 Придржавајте се прописа који регулишу обавезу заштите на раду и употреби заштитне одеће и обуће;

 Прекините сваку активност која постане небезбедна и одмах пријавити ту чињеницу надређеном руководиоцу;

 Обављајте само оне послове за које сте конкретно обучени, компетентни, здравствено оспособљени и довољно одморни и будни за њихово извршење;

 Морате знати шта да предузмете уколико дође до ванредних околности на радном месту;

 Одмах обавестите непосредне руководиоце или надлежна лица о свакој несрећи, повреди на раду, болести, небезбедним или нездравим условима, инцидентима, проливању или испуштању материја које су штетне по околину, како би се одмах могле предузети мере за исправљање, превенцију или контролисање таквих ситуација;

 Не смеете обављати послове ако је ваш радни учинак смањен услед дејства алкохола или лекова, легалних или нелегалних, преписаних или

стечених на неки други начин. Такође, морате и друге спречити у томе;

 Не смеете поседовати, користити или преносити нелегалне психоактивне супстанце у просторијама Друштва и морате поднети пријаву ако то други чине. Забрањено је уношење алкохолних пића, психоактивних супстанци и опојних средстава у радне просторије, конзумирање алкохола, односно опијање на радном месту, као и долазак на радно место у припитом стању. Сваког запосленог који је приступио обављању послова под дејством алкохола и психоактивних супстанци, потребно је удаљити и спречити у обављању послова;

 Придржавајте се прописа везаних за забрану пушења на радном месту;

 Забрањено је ношење и употреба било какве врсте оружја, осим за то овлашћеним лицима, који поседују уредне дозволе за ношење ватреног оружја.

2.6 Заштита животне средине

Систем управљања заштитом животне средине у „Србија Каргу“ успостављен је у складу са захтевима и стандардима друштвене заједнице у којој послује. Свестан важности и утицаја који животна средина има на укупни квалитет живљења, „Србија Карго“ је опредељен за очување и даље унапређење квалитета окружења, а од запослених се очекује активно учешће у овим процесима. У Друштву се инсистира на примени свих закона, прописа, процедура, упутстава и других аката о заштити животне средине, који се примењују у оквиру активности и захтева посла на конкретном радном месту. У свом домену сносите одговорност за поштовање захтева у вези са заштитом животне средине, због чега треба да се добро упознате са последицама или утицајима које обављање неког посла може имати на животну средину. У обавези сте да послове обављате на начин на који се штити окружење.

Уколико уочите стварни или потенцијално негативан утицај на животну средину, који произилази из обављања делатности Друштва, потребно је да одмах обавестите одговорно лице или лице задужено за питања животне средине, како би се предузеле неопходне корективне мере.

У „Србија Каргу“ посебно се вреднује лична одговорност запослених према животној средини. У циљу рационалне потрошње сировина и материјала у свим организационим деловима Друштва, као и енергије и воде на нивоу целог Друштва, од изузетне важности су активно укључивање и лични допринос, што подразумева примену свих предузетих мера за уштеду у свим сегментима пословања, и то:

искључивање компјутера, осталих техничких уређаја и осветљења по завршетку радног времена, рационално коришћење штампања докумената, као и учешће у већим пројектима на нивоу Друштва.

2.7 Једнако поступање према запосленима

У „Србија Каргу“ се предузима све да би се обезбедило једнако поступање према запосленима и остварило радно окружење у којем нема узнемиравања и дискриминације.

Запослени не сме бити дискриминисан на основу пола, година, брачног статуса, здравственог стања, трудноће, политичког мишљења, вере, етничког или социјалног порекла и статуса. Као запослени у „Србија Каргу“ имате право да од својих надређених, подређених и сарадника очекујете достојанствен, љубазан и поштовања вредан однос.

Запослени су равноправни и имају једнаке могућности за успех. Ваши положај у Друштву зависи од ваших радних резултата, као и личног ангажовања у пословању Друштва.

Увредљиво понашање, као што су непријатни коментари, неприкладан физички контакт и вербалне увреде, неће се толерисати. У својству непосредног руководиоца обавезни сте да се постарате да

унапређења и могућности за напредовање или стимулацију буду засноване на постигнутим резултатима, а не на субјективним факторима.

„Србија Карго“ не толерише никакве облике злостављања или сексуалног узнемиравања на радном месту, укључујући сугестивне шале и коментаре и предузимаће строге мере против запослених који поступају на овај начин. Уколико сматрате да сте објект злостављања или неједнаког третмана на основу националности, пола, старости, вере, здравственог стања или другог основа, потребно је да обавестите свог непосредног руководиоца. Инцидент се може пријавити и позивањем Етичке линије.

2.8 Коришћење друштвених мрежа

Убрзани развој друштвених мрежа отвара нове могућности за комуникацију, али оне носе и нову врсту одговорности које запослени морају бити свесни.

Веома је важно да поступате одговорно и разумно када користите друштвене мреже. Одговорни сте за ставове које износите на овим мрежама и зато је потребно да у својој комуникацији будете обазриви и опрезни у давању било каквих коментара. Неопходно је размотрити избор речи и избегавати увредљиве изразе или коментаре политичке, верске, сексуалне или расистичке природе. Приликом изношења својих ставове, не треба тврдити нити стварати утисак да говорите у

име Друштва, уколико за то нисте овлашћени. Сви коментари, писани или усмени, који се дају у име „Србија Карго“ морају бити одобрени од стране генералног директора или овлашћеног лица које је надлежно за односе са јавношћу.

Не смете откривати поверљиве пословне информације о Друштву када користите друштвене мреже. Уколико коментаришете било који аспект пословања Друштва, морате јасно ставити до знања да сте, у својству запосленог у Друштву, изнели лични став који не представља став „Србија Карго“. Такође, у садржајима који се објављују на друштвеним мрежама, не могу се користити лого, заштитни знак, фотографије и видео снимци Друштва.

Веома је важно и да својим активностима на друштвеним мрежама не кршите закон, пословну политику или општа акта Друштва (кршењем прописа о узнемиравању или ауторским правима).

3 Сукоб интереса

Не би требало да имате било какве интересе или односе изван „Србија Карга“ који вас спречавају, или би вас могли спречити, да поступате у најбољем интересу Друштва.

3.1 Опште одредбе

До сукоба интереса може доћи када су запослени, чланови њихових породица или блиски лични пријатељи, укључени у радње које би их могле ометати у доношењу објективних одлука у име Друштва. Као запослени у Друштву, не само да би морали да избегавате ситуације у којима постоји сукоб интереса, већ сте дужни да избегавате и ситуације које стварају такав утисак. Посебну пажњу морате обратити у ситуацијама код избора најповољнијег понуђача у поступку јавних набавки, при чему се морају поштовати основна начела регулисана Законом о јавним набавкама. У случајевима када сматрате да се налазите или да бисте се могли наћи у ситуацији сукоба интереса, дужни сте да о томе обавестите непосредног руководиоца и Повереништво за етику или да позовете Етичку линију.

3.2 Рад ван радног односа

Не би требало да обављате послове изван „Србија Карга“ у било којој организацији, нити у било ком својству који се косе са вашом

обавезом да обављате свој посао савесно и у најбољем интересу Друштва.

Рад ван радног односа укључује сваки рад који:

- Представља непосредну или посредну конкуренцију „Србија Каргу“;
- Обавља се у корист корисника услуга и добављача;
- Спречава запосленог да обавља своје радне задатке савесно и у најбољем интересу Друштва;
- Коси се са радним временом или са извршењем послова који се обављају за Друштво.

3.2.1 Учествовање у управљању другом организацијом

У обавези сте да обавестите генералног директора уколико намеравате да budete део руководећег тима или управе друге компаније, чак и када иста није корисник услуга, конкурент или добављач „Србија Карга“. Поменуто обавештење није потребно уколико се ради о послу који се обавља на захтев Друштва.

3.2.2 Обраћање медијима

Постоји обавеза прибављања писмене сагласности од генералног директора или овлашћеног лица које је надлежно за односе са јавношћу, пре обраћања медијима у име Друштва или давања било каквих изјава медијима о питањима која се односе на Друштво. Све

текстове и чланке написане као одговор на питања постављена у медијима или намењена објављивању, мора унапред да прегледа и одобри пре објављивања генерални директор или овлашћено лице за односе са јавношћу.

3.3 Родбина и пријатељи

Односи са родбином и пријатељима не смеју да утичу на објективност у обављању ваших радних задатака, нити би требало да остављају такав утисак.

Под „родбином“ се сматрају, на пример:

супружник;

ванбрачни партнер;

дете;

родитељ;

брат или сестра;

ташта, таст, свекрва, свекар;

лица која живе у истом домаћинству и финансијски су зависна од запосленог.

Неопходно је бити опрезан и у пословним односима са блиским личним пријатељима.

Уколико ваш рођак или близак лични пријатељ ради за корисника услуга или добављача и одговоран је за послове и сарадњу са Друштвом, дужни сте да ову чињеницу саопштите непосредном руководиоцу, да би се предузеле мере да сви послови буду обављени према правилима службе.

Одлуке о запошљавању или унапређењу запослених не смеју бити засновани на личним односима, већ на објективним критеријумима, као што су: стручне квалификације, искуство, пословни резултати и вештине за обављање посла.

Сви пословни односи и уговори са пословним партнерима, корисницима услуга и добављачима морају бити засновани на основу објективно утврђених чињеница и морају увек да буду у најбољем интересу „Србија Карга“.

3.4 Прихватање поклона и повластица

Посебно треба бити опрезан приликом прихватања поклона и других повластица од добављача или пословних партнера, како би заштитили сопствени углед и углед Друштва. Потребно је да се ослањате на здрав разум када прихватате било које врсте повластица од пословних партнера, корисника услуга или добављача, а ако постоје недоумице - затражите савет од непосредног руководиоца или Повереништва за етику.

3.4.1 Поклони

Не смете нудити нити примати поклоне, повластице или репрезентацију уколико би то представљало кршење закона или би могло да утиче на професионално одлучивање противно интересима Друштва. Пословни поклони морају бити у складу са пословним бонтоном и политиком пословног понашања Друштва.

Поклони се могу примати под условом да:

- Нису добијени у замену за радње или обећања, садашња или будућа, кориснику услуга или добављачу;
- Није тражен ни поклон ни услуга од корисника услуга или добављача;
- Корисник услуга или добављач није доведен у ситуацију да мисли да је дужан да да поклон;
- Поклон није новац или новчани еквивалент;
- Вредност поклона је симболична и одговара околностима;
- Поклони се не примају често из истог извора (чак и ако се ради о симболичној вредности).

Поклони већој групи запослених могу да се прихвате и користе у складу са наменом коју је одредио корисник услуга или добављач. Међутим, уколико се процени да је поклон прекомерне вредности или неприкладан, потребно је тражити савет од непосредног руководиоца или Повереништва за етику пре прихватања истог.

3.4.2 Репрезентација

Слично као и са поклонима и другим повластицама, није дозвољено тражити од корисника услуга или добављача да вам пружи било какав облик репрезентације. Можете прихватити понуду репрезентације коју нисте тражили, ако је умерена и у складу са локалним обичајима пословне репрезентације. У сваком случају, репрезентацију прекомерне вредности од стране корисника услуга или добављача требало би љубазно одбити.

3.4.3 Одбијање поклона и репрезентације

Уколико корисник услуга или добављач понуди повластице које се сматрају неприкладним или које нису у складу са начелима предвиђеним овим Кодексом, дужни сте да одбијете понуђено, позивајући се на став Друштва. Пре примања поклона, потребно је размотрити следећа питања, на пример:

- Да ли је вредност или природа поклона или репрезентације одговарајућа или сразмерна улози запосленог у Друштву?
- Да ли би запослени у Друштву понудио сличан поклон или репрезентацију под сличним околностима?
- Да ли би тренутак у ком је поклон дат или сама природа поклона могли да створе код других сумњу у непристрасност запосленог?

4 Корупција

4.1 Шта је корупција

Корупција је давање новца или других материјалних добара, информација, докумената и података, привилегија и слично, с намером да лице које прима (прималац), чини или делује по жељи онога који даје; подмићивање особа на утицајним положајима и коришћење сопственог положаја (функције) да би се присвојиле или неке омогућиле противзаконите привилегије и/или материјална добит.

Корупција је штетна друштвена појава која нарушава основне друштвене вредности, те је због наведеног треба сузбијати, разоткривати и строго санкционисати уз потпуну афирмацију начела „нулте толеранције“ на корупцију, на свим нивоима у „Србија Каргу“.

4.2 Како да се боримо против корупције

Сви ми запослени морамо узети активно учешће против корупције. У том смислу, потребно је да :

 Код сваког од нас развијамо високу свест о штетности корупције;

 Одбацимо сваку понуду за учествовањем у корупцији;

 Личним примером утичемо на остале из своје средине;

 Остваримо уску сарадњу међусобно, са непосредним руководиоцима, као и са надлежним службама у Друштву.

У складу с тим, одређују се следећи **приоритетни циљеви**:

 Унапређивање правног и институционалног оквира за свеобухватно сузбијање корупције;

 Афирмација начела „нулте толеранције“ на корупцију;

 Јачање интегритета, одговорности и транспарентности у раду и с тим у вези, јачање поверења радника у Друштво и државне институције;

 Стварање предуслова за спречавање корупције на свим нивоима;

 Подизање нивоа успешности откривања и санкционисања корупције;

 Подизање јавне свести о штетности корупције и о потреби њеног сузбијања;

 Унапређивање сарадње са државним органима надлежним за спровођење стратегије борбе против корупције;

 Унапређивање сарадње са организацијама цивилног друштва;

 Стална едукација свих запослених.

4.3 Анти-корупцијске мере и поступци

„Србија Карго“ доноси *Акциони план Антикорупцијског програма*.

Главни елементи мере борбе против корупције на нивоу „Србија Карга“ су следећи:

 Обавеза поштовања правне процедуре, начела и ограничења, што подразумева поштовање и спровођење законодавних прописа Републике Србије (начело владавине права);

 Обавеза усаглашавања пословне политике с најбољом праксом потребном за делотворно сузбијање корупције (начело добре праксе);

 Преузимање пуне одговорности од стране руководеће структуре у креирању пословне политике и њеног спровођења (начело одговорности);

 Обавеза доношења и спровођења мера отклањања узрока корупције, укључујући и отклањање свих

недостатака који јој погодују (начело превенције);

 Постизање сталног напретка у креирању и спровођењу мера за спречавање корупције (начело успешности);

 Обавеза заједничког деловања у спровођењу антикорупцијске политике (начело сарадње);

 Обавеза осигурања транспарентности у доношењу одлука и омогућавање приступа информацијама у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја (начело транспарентности);

 Доследан и редован надзор над спровођењем пословних активности, благовремена процена ризика корупције и предузимање одговарајућих мера (начело „самопроцене“).

4.4 Одговорност и санкције

Одговорност и санкције за дела корупције прописана су Националном стратегијом за борбу против корупције, Акционим планом за примену Националне стратегије за борбу против корупције и Законом о Агенцији за борбу против корупције, с основним начелом да се сваком корупцијском делу приступа с „нултом толеранцијом.“

5 Поступање у односу са трећим лицима

Као запослени у Друштву дужни сте да поступате с интегритетом у свим пословима са корисницима услуга и добављачима, старајући се да радите исправно, непристрасно и у складу са законом.

5.1 Однос према корисницима и добављачима

Односи „Србија Карга“ према корисницима услуга и добављачима засновани су на поштовању, у складу са основним вредностима Друштва. Неопходно је да се свима обезбеди једнак третман и поштен пословни однос.

Према пословним партнерима, корисницима услуга и добављачима потребно је да се опходите непристрасно, транспарентно, са интегритетом и поштовањем. Не треба се упуштати у обмањујућа и друга сумњива поступања. Услуге предузећа треба да представите искрено и непосредно. Уколико уочите случајеве супротно принципима пословања Друштва, потребно је обавестити Одбор за етику путем Етичке линије.

5.1.1 Поклони и репрезентација

Морате бити пажљиви, не само са поклонима који се примају од пословних партнера, корисника и добављача, већ и са поклонима који

се њима дају. Када се дају поклони или плаћа репрезентација, поклон треба да буде у складу са легитимним пословним интересима „Србија Карга“, да је умерен, да одговара околностима и да се не може протумачити као мито. Треба да имате у виду да и компанија примаоца поклона има сопствена правила којих је он дужан да се придржава, што свакако треба уважавати.

5.1.2 Мито и провизије

Мито представља облик корупције који подразумева давање поклона или плаћање, са циљем да се утиче на поступке примаоца. Подмићивање представља кривично дело и укључује нуђење, давање,

примање и захтевање ствари од вредности или услуга за поменуте сврхе.

Забрањено је и кажњиво било какво тражење, примање или нуђење мита, провизије или неке друге незаконите или неетичке повластице, како посредно тако и непосредно. Свака таква појава мора одмах бити пријављена руководиоцима. Поштовање овог правила од посебног је значаја за углед „Србија Карга“, као и за квалитет његових односа са пословним партнерима.

5.2 Однос према конкурентима

Морате водити рачуна да се са другим пословним партнерима и превозницима не размењују информације које би представљале сметњу слободној конкуренцији.

5.2.1 Сазнања о конкурентима

У виду истраживања, могу се прикупљати информације о конкурентима, уколико то налажу ваше радне обавезе. Међутим, ове информације морају да буду прибављене из отворених извора, а не шпијунирањем, крађом или на непоштен или незаконит начин.

5.2.2 Прихватљиви извори

Прихватљиви извори сазнања о конкурентима могу бити:

- Законски прописи, одлуке заведене код надлежних државних органа;
- Јавни говори руководиоца других компанија;
- Годишњи извештаји и друга јавно објављена документа;
- Новости и чланци из стручних публикација.

5.2.3 Неприхватљиво понашање

Нису прихватљиве:

- Информације прибављене крађом, прислушкивањем, лажним представљањем и сличним методама;
- Информације које се сматрају да су обелодањене повредом уговора о поверљивости између трећег лица и једног од конкурената „Србија Карга“.

Не могу се користити или откривати информације обележене (или које би требало да су обележене) ознакама „поверљиво” или „заштићене информације”, без претходне консултације са Сектором за правне послове.

5.3 Однос према локалној заједници и друштву уопште

„Србија Карго“ у свом пословању доприноси економском расту и подизању животног стандарда у окружењу у којем делује. Друштво је посвећено сарадњи и добрим односима са локалним заједницама у оквиру којих спроводи своје пословне активности. Реализација позитивног односа усмерена је, пре свега, на пружање доприноса кроз практично знање, искуство, техничку и финансијску подршку иницијативама и активностима које унапређују образовање и обуку. Служи јавном добру кроз активности чији је циљ побољшање здравља, културе и образовања. Подржава друштвено одговорно покровитељство и спонзорисање без корупције.

„Србија Карго“ је посвећен одговорном комуницирању; општој јавности обезбеђује комплетне, регуларне и поуздане информације о активностима и намерама преко свих релевантних медија. Његов циљ је да развије позитивне и професионалне односе са медијима. Настоји да учествује у отвореном и транспарентном дијалогу и консултацијама са локалним заједницама и осталим представницима цивилног друштва који имају легитимно интересовање за њено пословање. Подстиче запослене да учествују и пруже подршку развоју локалног друштва и друштвеним иницијативама.

6 Примена Кодекса

6.1 Одговорност органа „Србија Карго“ за примену Кодекса

Примена овог Кодекса је у надлежности Повереништва за етику и Одбора за етику. Надзор у примени истог је у надлежности генералног директора.

Чланови Одбора за етику су: извршни директор за развој и заједничке послове, извршни директор за саобраћај, директор Сектора за људске ресурсе и корпоративну одговорност, директор Сектора за правне послове и повереник за етику.

Директори из осталих сектора и центара, могу, по потреби, бити позвани да присуствују и учествују у раду Одбора.

6.2 Истраге

„Србија Карго“ веома озбиљно схвата кршење овог Кодекса и спроводиће темељне и поверљиве истраге по свакој поднетој пријави. По пријему пријаве повреде Кодекса биће донета одлука о томе која служба ће спровести или водити истрагу, у зависности од природе истраге. Запослени који су предмет

истраге, имаће могућност да дају своју изјаву пре доношења коначне одлуке о њиховом случају.

6.3 Одлуке

По завршетку истраге, Одбор за етику доноси одлуку о одговарајућој мери (уколико се иста сматра потребном) за повреде Кодекса. Мере везане за коначни исход истраге спроводиће се по процедурама предвиђеним односним законима и прописима Републике Србије. Поменуте мере могу да укључују подношење кривичне пријаве и покретање поступка, отказ уговора о раду, суспензију, губитак позиције или повластица, у зависности од појединачног случаја.

6.4 Извештавање о резултатима истраге

Одбор за етику периодично извештава генералног директора о резултатима свих истрага које се односе на повреде Кодекса, као и о предузетим мерама.

6.5 Изјава о упознатости са Кодексом

Запослени морају да прођу обуку у вези са Кодексом пословне етике, односно да потпишу изјаву којом потврђују да су прочитали и разумели овај Кодекс и да ће се придржавати његових одредби. Обавеза запосленог је да након завршене обуке из пословне етике потпише наведену изјаву.

Запослени ће, иако не прођу обуку из пословне етике и не попуне поменути изјаву, бити одговорни у случају кршења Кодекса.

6.6 Повереништво за етику

Повереништво за етику на располагању је да пружи одговоре на питања која се односе на Кодекс пословне етике. У његовој надлежности је и да разматра случајеве повреда Кодекса који су уочени и пријављени.

Повереништво за етику можете контактирати:

 Позивом на број: 064-8162892

 Електронском поштом на адресу:
etika@srbcargo.rs

 Доставом поште на адресу:
„Србија Карго“ а.д.
Повереништво за етику
Немањина 6
11000 Београд

7 Значење појмова

Појмови који се користе у овом Кодексу имају следеће значење:

Средства Друштва - материјална и нематеријална средства у власништву „Србија Карга“, укључујући између осталог: новац, рачунаре, возила, средства за рад...

Пословна етика - моралне норме (правила) које важе у пословним односима; обухватају принципе и стандарде, спонтано настале или постављене, засноване на моралној врлини и професионалном добру, којима се уређује понашање лица која су у обавези да се придржавају одредби Кодекса.

Повереништво за етику – независан организациони део која надзире спровођење и ефикасност програма етике и усклађености пословања предузећа. Ову службу води повереник за етику који активно учествује у оцењивању примене и кршења Етичког кодекса.

Одбор за етику – Тело одговорно за примену Кодекса пословне етике, које за свој рад одговара генералном директору. Одбор надгледа истраге пријава о преварама и озбиљним повредама Кодекса и стара се о њиховом доследном решавању. Одбор за етику обухвата извршног директора за развој и заједничке послове, извршног директора за саобраћај, директора Сектора

за људске ресурсе и корпоративну одговорност, директора Сектора за правне послове и повереника за етику.

Етичка линија – Број телефона активан 24 сата дневно, путем кога запослени могу без знања трећих лица, постављати питања или указати на неправилности које се односе на поштовање Кодекса или закона. Број је назначен на интернет страници „Србија Карга“.

Морал - скуп норми (правила) које регулишу понашање људи усмеравањем на остварење неког добра, а које се спонтано стварају и аутономно прихватају у друштвеној заједници.

Делатност привредног субјекта - подразумева обављање законом дозвољене делатности.

Конкурент - физичко или правно лице које обавља исту или сличну делатност на тржишту са циљем стицања добити.

8 Завршне одредбе

Кодекс пословне етике Акционарског друштва за железнички превоз робе, Београд ступио је на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Железница Србије“, децембра 2015. године.